

Петухова А.А., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Поліщук І. В., старший викладач

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ АВІАЦІЙНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Авіаційна промисловість є одним із пріоритетних напрямів розвитку сучасної економіки нашої держави, тому необхідна, в тому числі правова, підтримка цієї галузі.

Авіація сучасної України потребує модернізації системи правового регулювання за різними напрямками. Зокрема, одним із таких напрямків є правове регулювання господарської діяльності авіаційних підприємств. Не менш важливим є регулювання взаємовідносин між суб'єктами авіаційної діяльності, правове регулювання вимог до авіаційного персоналу щодо їх рівня кваліфікації, досвіду роботи, та багато іншого [1, с. 18].

Варто вказати, що саме завдяки збільшенню розвитку авіації зросла увага до авіаційного законодавства, стану урегульованості господарських відносин у цій сфері, висловлюються різні пропозиції щодо його вдосконалення.

Господарське законодавство, зокрема Господарський кодекс України (ГКУ), встановлює господарсько-правові засоби впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання, які є основними. Кроком вперед є вплив держави на економічні відносини. Згідно з ГКУ це є формування стратегії і тактики її економічної політики. З виникненням нагальної потреби у прийнятті нової Державної комплексної програми розвитку авіаційної промисловості України, була схвалена Стратегія розвитку вітчизняної авіаційної промисловості на період до 2020 року.

Варто приділити увагу тому, що в ГКУ закладено механізм реалізації державою економічної політики. Так, згідно зі ст. 9 ГКУ правове закріплення економічної політики здійснюється шляхом визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики, у прогнозах і програмах економічного і соціального розвитку України та окремих її регіонах, програмах діяльності Кабінету Міністрів України, цільових програмах економічного, науково-технічного і соціального розвитку, а також відповідних законодавчих актах [2].

Прикладом може слугувати Закон України «Про розвиток літакобудівної промисловості», який створює певне поєднання

формалізації змісту завдань держави в літакобудівній сфері та спеціального правового режиму господарської діяльності в ній, за рахунок якого і передбачається реалізувати поставлені завдання. Важливим сьогодні є необхідність об'єднання підприємств літакобудівної промисловості. У зв'язку з цим виникає гостра потреба в аналізі ефективності господарсько-правових конструкцій, які пропонуються для активізації літакобудування в Україні [3].

Вдосконалення розвитку транспорту взагалі, а, зокрема, й авіації, здійснюється відповідно до Національної програми з урахуванням його пріоритету та на основі досягнень науково-технічного прогресу і забезпечується державою [4].

З метою подолання кризового становища в авіаційному секторі України потрібно створювати сприятливі умови для вітчизняного суб'єкта господарювання, активно приймаючи світовий досвід компаній авіаційної галузі в єдину систему (інтегрування). Першу спробу змінити систему авіаційної промисловості було зроблено у 2005 р. Було створено державну літакобудівну корпорацію «Національне об'єднання «Антонов». Однак, цей початок не був вдалим. Така форма інтеграційного процесу могла б дати змогу залучати нових учасників на основі їхньої економічної зацікавленості, аж ніяк не примусово [5, с. 198].

Підсумовуючи можна сказати, що важливим питанням, що підлягає терміновому вирішенню, є зміст та саме функціонування організаційно-правових відносин між господарськими об'єднаннями авіаційної промисловості та зокрема Міністерством економічного розвитку і торгівлі України. Як варіант, в системі Кабінету Міністрів може бути створено окремий орган (міністерство), предметом відання якого має бути оборонно-промисловий комплекс, а також, зокрема, літакобудування. В іншому випадку відповідний галузевий суб'єкт організаційно-господарської компетенції в державі фактично відсутній.

Література

1. Битяк О.Ю. Господарсько-правове забезпечення політики держави та особливості окремих її напрямів. Вісн. Акад. прав. наук України. 2009. № 2. С. 327.
2. Господарський кодекс України. Відом. Верхов. Ради України. 2003. № 436-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/436-15>
3. Бронова Ю.Г. Літакобудівна галузь як об'єкт господарсько-правового забезпечення. Юрист України. 2014. № 1. С. 67-74. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uy_2014_1_11
4. Авіаційна і аерокосмічна промисловість України. URL: <http://www.ukrexport.gov.ua/ukr/prom/ukr/30.html>.

5. Вінник О.М. Господарське право (загальна частина). Київ: Вид-во Ліра-К, 2017. 240 с.

УДК 347.824:656.7.073.28(043.2)

Прокоф'єва М.Ю., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Поліщук І. В., старший викладач

ОСОБЛИВОСТІ ЛІЦЕНЗУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ПЕРЕВЕЗЕННЯ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВАНТАЖІВ ПОВІТРЯНИМ ТРАНСПОРТОМ

Правом на здійснення господарської і комерційної діяльності в галузі авіації може володіти кожна юридична або фізична особа, яка займається експлуатацією, технічним обслуговуванням, ремонтом, виробництвом, розробленням та іншою діяльністю у сфері авіаційної техніки й одержала ліцензію. Сукупність правових норм, які регулюють суспільні відносини у сфері організації і здійснення вантажних перевезень, становить законодавство про вантажні перевезення, що за предметом правового регулювання належить до такого інституту господарського законодавства, як транспортне законодавство.

Перевезенням вантажів у Господарському кодексі України визнається господарська діяльність, пов'язана з переміщенням продукції виробничо-технічного призначення та виробів народного споживання залізницями, автомобільними дорогами, водними та повітряними шляхами, а також транспортування продукції трубопроводами [1, ст. 306].

Основним засобом регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання, що здійснюють перевезення вантажів, в тому числі небезпечних, є ліцензування такої діяльності.

Ліцензування господарської діяльності з надання послуг з перевезення небезпечних вантажів повітряним транспортом здійснює Державна авіаційна служба України з метою реалізації державної політики і стратегії розвитку авіації України [2]. Відповідно до п. 24 ч. 1 ст. 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» ліцензуванню підлягає такий вид господарської діяльності як перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів річковим, морським,